

SZENT-GYÖRGYI HÍRLEVÉL

XIX. évfolyam 2. szám

2008. május

Beköszöntő

Kedves Olvasó!

A Szent-Györgyi Hírlevél első alkalommal jelenik meg új formátumban az Interneten. Kérjük és reméljük, hogy a Hírlevél korábbi, nyomtatott példányainak olvasói továbbra is velünk maradnak. A szerkesztőség munkatársai.

Tartalom:

Allergiakutatás és nyílt nap
a Bőrklinikán

Jubileumi gyémánt- és aranydiplomás gyógyszerészek

Öregdiák Szövetség meghívója

Dr. Hegyi Péter
Az Európai Hasnyálmirigy Társaság elnöke

Felhívások, pályázatok...

hírek, a SZOTE Baráti Kör köszönete...

In memoriam
Dr. Bara Dénes
Dr. Domonkos Jenő
Dr. Heinerné Dr. Mazareán Hortenzi

SZTE Általános Orvostudományi Kar – nemzetközi kapcsolatok

Az SZTE Általános Orvostudományi Kara évtizedek óta széleskörű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Ennek keretében oktatóink és hallgatóink a világ számos országába látogatnak el kutatás, munkavégzés, oktatási tapasztalatszerzés és gyógyítási ismeretszerzés céljából. Az elmúlt évtizedek gazdasági és politikai változásai miatt a nemzetközi kapcsolatokban a közvetlen szomszédjaink, a szerb és a román intézmények háttérbe szorultak. Annak ellenére, hogy a földrajzi közelség, a hasonló kulturális örökség és a közös történelem miatt kézen fekvő lenne ezekkel a felsőoktatási intézményekkel is gyümölcsöző együttműködést fenntartani, a közelmúltig sem a szerb, sem a román társintézményekkel nem volt szervezett kapcsolatunk. Két-három évvel ezelőtt azonban, elsősorban a hallgatói mobilitás iránti igény erősödése miatt, több kérés érkezett földrajzilag közeli partner intézményeinktől, hogy változtassunk a gyakorlaton és tegyünk lépéseket az élénkebb együttműködés érdekében.

A kölcsönös kapcsolatteremtés eredményeként Karunk az alábbi egyetemekkel kötött kétoldalú együttműködési szerződést:

- Novi Sad-i Egyetem, Szerbia
- Kragujevac-i Egyetem, Szerbia
- Iuliu Hatieganu Orvos- és Gyógyszerésztudományi Egyetem, Kolozsvár, Románia
- Vasile Godis Western University, Arad, Románia
- Orvos- és Gyógyszerésztudományi Egyetem, Marosvásárhely, Románia
- Orvos- és Gyógyszerésztudományi Egyetem, Temesvár, Románia
- Várnai Egyetem, Bulgária

(Továbbá együttműködési szerződésünk van még többek között a következő intézményekkel: Suez Canal University, Egyiptom; Technische Fachhochschule, Berlin, Németország).

A regionális együttműködés kiszélesítése érdekében tett további jelentős lépésünk 2007. február elején történt, amikor a temesvári, aradi, Novi Sad-i és kragujeváci egyetemek vezetői szegedi tanácskozásukon szándéknyilatkozatot fogadtak el. Ebben kifejezték, hogy a kétoldalú kapcsolatokon túl a jövőben

sokkal szorosabban kívánnak együttműködni az oktatásban, a kutatásban és a gyógyításban, közösen nyújtanak be európai uniós és regionális együttműködési pályázatokat. Az elmúlt hónapokban 3 Tempus pályázat került benyújtásra az alábbi témákban:

- Health Care Management (partner: Kragujevac)
- Enhancement and upgrading of neuroscience PhD study programme (partner: Kragujevac)
- Upgrading and Modernisation of Basic Sciences Involvement in Medical Education in Serbia (partner: Novi Sad)

Az együttműködések továbbfejlesztésében a legnagyobb perspektívát a hallgatók, a doktoranduszok, valamint a fiatal oktatók kapcsolatai jelenthetik.

Ennek megfelelően az említett egyetemekről nyári szakmai gyakorlatra (általában 1 hónapra), TDK konferenciákra érkeznek hallgatók (általában 20 fő), jelentős hallgatói mozgás valósul meg, különböző keretek között (jelenleg két romániai és két szerb hallgató tölti Karunkon a tavaszi szemesztert). Az itt töltött gyakorlati időt, tanulmányokat kölcsönösen elfogadják az egyetemek.

A nemzetközi kapcsolatokban jelentős tényező a külföldi szakmai gyakorlat, melynek szervezésében meghatározó szerepet tölt be a **Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete**:

Az egyesület szervezésében a hallgatóknak lehetőségük van 1 hónapos szakmai gyakorlatukat külföldön tölteni cseregyakorlat keretében, illetve TDK cserén részt venni. Gyakorlati helyek a világ minden táján elérhetőek. A 2005–2006-os tanévben a III., IV., V. évfolyamokról az 57 kiutazó hallgató körében (ami hallgatóink kb. 10–15%-át jelenti) Törökország, Egyiptom, Brazília, Olaszország és Lengyelország voltak a legnépszerűbbek. Ezen kívül a környező országok közül Ausztriában, Horvátországban, Szlovákiában is töltöttek gyakorlati időt a hallgatók. A beérkező hallgatók tekintetében hasonló tendencia figyelhető meg, a legtöbb hallgató Törökországból, Spanyolországból, Lengyelországból, Brazíliából érkezett. Természetesen a felsoroltakon kívül román és szlovák egyetemekről is fogadtunk hallgatókat.

Erasmus Program

Az Erasmus keretek között szervezett csere utak döntően Nyugat Európába irányulnak, főként Németországba, Olaszországba. Az elmúlt tanévben 17 fő kapott lehetőséget kiutazásra. A beutazó hallgatók száma 4 fő volt, ők Németországból, Olaszországból, illetve Romániából érkeztek.

Jelenleg folyamatban van az Erasmus kapcsolatok bővítése, valamint az ezen belül működő Leonardo Projekt kidolgozása. Ez utóbbi lehetőséget biztosít külföldi partnerek bevonására a rezidensképzésbe. Az erre vonatkozó pályázatot a négy magyarországi orvostudományi egyetem (Budapest, Debrecen, Pécs, Szeged) együttesen készítette el és nyújtotta be.

CEEPUS:

A CEEPUS program keretében a környező országokból fogadunk hallgatókat, akik tanulmányaik egy részét itt folytatják az Erasmus programhoz hasonlóan. A 2005–2006-os tanévben 7 fő érkezett ilyen úton Romániából, Horvátországból.

Az elmúlt év legfontosabb változása a hallgatói csereprogramok tekintetében, hogy a Dékáni Hivatal külügyi referense révén a korábbinál lényegesen nagyobb segítséget tud nyújtani mind a kiutazó hallgatóinknak, mind az ideérkezőknek.

A hallgatói mozgásokon kívül fontos az együttműködési tevékenység, a közös kutatási tevékenység a különböző intézmények között, mely nemzetközi pályázatok keretében valósul meg.

Jelenleg a Karon (az egyes szervezeti egységek adatközlése szerint) 35 nemzetközi pályázat van folyamatban, a közeljövőben is várhatóak újabb kezdeményezések (jelenlegi információink szerint kb. 10). Ezen együttműködések kutatás-orientáltak, egy-egy szakterületre koncentráltak. A partnerek között számos európai ország (pl. Anglia, Németország, Olaszország, Svájc, Franciaország, Svédország, Románia) mellett Európán kívüli kapcsolataink is vannak Ausztráliával, az Egyesült Államokkal, Japánnal, Kanadával.

Folyamatban van további kapcsolatok kialakítása:

SUNY New York, USA

Bristol University, Nagy-Britannia

Ataturk University, Erzurum, Törökország (Erasmus)

Beszámoló

a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Infekció Kontroll és Antibiotikum Bizottságának 2007. évi tevékenységéről

A Szent-Györgyi Albert (Centrum) Klinikai Központ Infekció Kontroll Bizottsága 2007 januárjában újabb tagokkal kibővülve (azzal a céllal, hogy minden klinika képviselve legyen) tovább folytatta tevékenységét. Az év során az eddigi feladatai mellett a Bizottságnak (Centrum elnöki utasításra) kibővült a feladatköre és így hivatalosan is Infekció Kontroll és Antibiotikum Bizottsággá (IKAB) alakult. Az átalakulást az indokolta, hogy az országos elvárásnak megfelelően a nozokomiális infekciók felmérése, számának csökkentése és az infekció kontroll tevékenység koordinálása mellett az antibiotikum használat klinikákon belüli ésszerű racionalizálása is elvárás.

Az egyes klinikákon fekvő betegek infekcióiból izolált baktériumok rezisztencia viszonyainak értékelése az elmúlt évek során több alkalommal megtörtént a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet (KMDI) számítógépes adatbázisában megtalálható adatok alapján. Ezek az adatok az IKAB számára rendelkezésre állnak, így lehetőség van az évek során észlelt antibiotikum rezisztencia változások és az antibiotikum fogyasztás adatainak összevetésére és analizálására betegellátó egységeként, klinikaként. A Központi Gyógyszertár átállása az ISH gyógyszer nyilvántartási rendszerére szükségessé teszi,

hogy az antibiotikum fogyasztásra vonatkozó adatokat további feldolgozás során összehasonlítható mértékegységre hozzuk (DDD), amellyel lehetőség nyílik arra, hogy a különböző típusú antibiotikumok fogyasztását betegellátó egységeként értékeljük. A jövőben a megfelelő fejlesztések elvégzésével szükséges lenne ezen adatok automatikus rendelkezésre állását megvalósítani. 2007 során a magas antibiotikum fogyasztó intenzív osztályok (így a belgyógyászati, sebészeti klinikai és újklinikai intenzív osztályok) esetében történt meg az antibiotikum fogyasztási adatok értékelése. A három intenzív osztály antibiotikum fogyasztásának mennyisége DDD/100 ápolási napra vonatkoztatva közel azonos (97–101 DDD/100 ápolási nap), a használt antibiotikumok összetétele viszont az egyes osztályok profilja szerint változó. A ciprofloxacin fokozott alkalmazása a belgyógyászati intenzív osztályon magában rejti azt a veszélyt, hogy szelektálja az eredendően, vagy szerzett módon rezisztenssé váló pseudomonasok gyakoribb előfordulását.

2007-ben megtörtént az Infekció Kontroll Bizottság által 2001-ben kiadott „Antibiotikumok alkalmazása a sebészeti profilaxisban” ajánlás aktualizálása. A kibővített változat az INTRANET aktuális oldalán

elérhető. A Sebészeti Klinikán 2006-tól szigorú protokoll szerint alkalmazzák a szakmai ajánlásnak megfelelően a sebészi antibiotikum profilaxist. A klinika munkatársai elemezték az antibiotikum használatot a bevezetés előtti és utáni azonos időszakban. Az elemzés alapján szignifikánsan csökkent az antibiotikum alkalmazás ideje és költsége is. Ugyancsak megtörtént, a septicus betegek korrekt kezelését elősegítő, hemokultúra mintavétel klinikai auditja a klinikák egyes osztályain (a felmérésben részt vett Dr. Pető Zoltán, Dr. Ágoston Zsuzsanna és Dr. Hajdú Edit) Az audit feltárta, hogy a klinikák egy részén nem ismert, hogy a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet és Infekció Kontroll és Antibiotikum Bizottság által kiadott hemokultúra mintavételi protokoll megtalálható az INTRANET-en. A klinikai audit számos helyen hiányosságokat tárt fel a mintavétel kivitelezése vonatkozásában is. Ezért egy nővérkutatás keretében (melyen több mint 100-an vettek részt a már egyesített intézményben dolgozó nővérek közül) előadás sorozat foglalkozott a hemokultúra vétel elméleti és gyakorlati kérdéseivel.

Az IKAB és az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Kórházhigiénés Osztálya szoros együttműködésben dolgozik. A Kórházhigiénés Osztály infekció kontroll tevékenysége során elsősorban mikrobiológiai alapú surveillance-t végez a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet laboratóriumaiban végzett vizsgálatok eredményei alapján. 2007 évben a nozokomiális esetek felderítésének eredményességét nagymértékben segítette, hogy:

- a Klinikai Központ csatlakozott a Nemzeti Nozokomiális Surveillance Rendszerhez és egyre több klinikán történik e standardizált módszerrel adatgyűjtés,
- a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet munkatársai a veszélyes rezisztenciával rendelkező baktériumok (MRSA, ESBL-termelő törzsek), valamint a nozokomiális hasmenések szempontjából fontos toxin-pozitív *Clostridium difficile* törzsek izolálását telefonon azonnal jelzik a Kórházhigiénés Osztály munkatársainak is a klinikus értesítése mellett,
- és elindult a passzív surveillance is (a nozokomiális infekciók minél pontosabb megismerése érdekében a Klinikai Központ elnöke az év végén körlevelet adott ki, mely szerint a betegek körében észlelt valamennyi nozokomiális fertőzést köteles jelenteni minden egyes kezelőorvos, minden héten egyszer a Kórházhigiénés Osztály felé)

A mikrobiológiai alapú surveillance során a klinikák betegeitől levett és a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézetben feldolgozott váladék-minta eredményeket az infekció kontroll nővérek naponta átnézik, és a kezelőorvossal konzultálva döntenek el, hogy a pozitív mikrobiológiai eredmény háttérben valódi infekció áll-e fenn. Ha infekcióról van szó, azt is igyekeznek tisztázni, hogy az behurcolt-e, vagy itt a betegellátás során szerzett (nozokomiális eredetű).

A retrospektív nozokomiális surveillance vizsgálatok 2007-ben a CDC definíciók felhasználásával történt:

- a Szívsebészeti Osztályon a 4, illetve annál több napot meghaladóan bent fekvő betegekre vonatkozóan (beteg dokumentációjának áttekintése alapján) (1 hónap)
- az Új klinikai ITO-ra felvett betegek körében (beteg dokumentációjának áttekintése alapján) (2 hónap) és
- a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Újszülött Osztályára felvett betegek körében (beteg dokumentációjának áttekintése alapján) (2 hónap)

A Nemzeti Nozokomiális Surveillance Rendszerhez (NNSR) csatlakozva, standardizált adatgyűjtés történt:

- a bőrátültetés műtétet követő sebfertőzések előfordulásának gyakoriságára vonatkozóan (3 hónap),
- a csípőprotézis beültetésén átesett betegeknél előforduló nozokomiális sebfertőzésekre vonatkozóan (3 hónap),
- az epekő műtétet követő nozokomiális sebfertőzések vonatkozásában (6 hónap),
- az eszközhasználattal összefüggő nozokomiális fertőzések előfordulására a gyermek intenzív osztályon (6 hónap), és a sebészeti intenzív osztályon (3 hónap)
- a sérvműtétet követő nozokomiális sebfertőzések előfordulásáról gyermekbetegek körében (3 hónap), és felnőtt betegek esetén (3 hónap).

A Klinikai Központ elnöke által támogatott passzív surveillance útján, azaz a kezelőorvosok által jelentett nozokomiális esetek gyűjtésével a körlevél kiadását követően az év utolsó 2 hónapja alatt 185 jelentés beküldésére került sor a Kórházhigiénés Osztályra (162 nemleges volt), a jelentett 44 infekciós eset közül a kezelőorvosokkal történt egyeztetést követően 22 bizonyult nozokomiális eredetűnek.

A fenti módszerek bevezetésével és folyamatos alkalmazásával a korábbi évekhez képest kifejezetten hatékonyabb a nozokomiális infekciók felismerése és regisztrálása a Klinikai Központ egyes klinikáin, osztályain. Így pl. amíg az országos adatok alapján az invazív mintákból izolált MRSA törzsek előfordulási gyakorisága az elmúlt évek során emelkedett Magyarországon (az EARSS adatbázis alapján 2001-ben 5% volt és 2006-ban 25.1%) addig a Klinikai Központ által ápolott betegek esetében az MRSA előfordulása az invazív mintákban (hemokultúra) csökkent. Míg 2006-ban 46 *S. aureus* pozitív septicus beteg esetén 14 betegnél észleltek MRSA-t (30%) addig 2007-ben 67 *S. aureus* sepszisben szenvedő betegből csak 7 esetben igazolódott MRSA (10.4%). 2006-ban 291 beteg sebváladékából izolált a laboratórium *S. aureus* és ebből 30 beteg volt, akinél MRSA volt igazolható (10,3 %), 2007-ben 323 beteg esetében igazolódott *S. aureus* pozitív sebváladék és ebből 50 beteg esetében talált a laboratórium MRSA-t (15.4 %). A sebváladék esetében az MRSA jelenléte nem minden esetben jelent infekciót, gyakran csak kolonizáló baktériumként detektáljuk. Az MRSA fertőzések ilyen alacsony szinten tartása annak köszönhető, hogy az IKAB javaslatára évek óta aktív surveillance folyik az intenzív és sebészeti profilú osztályokon az MRSA hordozás vonatkozásában, melynek finanszírozása központi keretből történik. A Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet és a Kórházhigiénés Osztály munkatársainak együttműködése segít abban is, hogy az ESBL termelő Gram-negatív baktériumok előfordulási aránya alacsony szinten tartható. Multirezisztens kórokozók által illetve toxin termelő *Clostridium difficile* okozta nozokomiális infekció járványos előfordulását nem észleltük 2007-ben.

Az eddigiekén túl a nozokomiális infekciók valós gyakoriságának megismerésében komoly előrelépést jelenthetne az, ha minden osztályon folyamatosan figyelnék e fertőzések előfordulását az ellátott betegek körében és rendszeresen eleget is tennének jelentési kötelezettségüknek.

2008. március 31.

A beszámolót összeállította:

Prof. Dr. Nagy Erzsébet, az IKAB elnöke
Dr. Hajdú Edit, infektológus konzulens, az IKAB elnökhelyettese
Dr. Nagy Kamilla, az IKAB titkára

HMAA – Magyarországi Tagozat

1063 Budapest, Bajnok u. 3., fszt. 1.

www.hmaa.orgebodnar@medical-center.hu

06-30-276-8221

Kedves Kollégák!

Engedjék meg, hogy röviden tájékoztassam az Amerikai Magyar Orvosszövetségről (AMOSZ, Hungarian Medical Association of America, HMAA).

Az AMOSZ 1968 óta működik azzal a céllal, hogy az Amerikában élő magyar származású orvosokat szakmai és baráti téren összetartsa. Magyarországon élő orvosok is csatlakozhatnak a Szövetséghez, mint támogató tagok.

Szeretnék információt nyújtani az AMOSZ kongresszusairól, a tagság feltételeiről, a buffaloi diákcseraprogramjáról és a diáktagozatról.

Konferenciák:

- Idén kerül megrendezésre a Szövetség 40. évi kongresszusa a floridai **Sarasotában 2008. október 26-tól 31-ig**. Az évenként megrendezésre kerülő orvostkongresszusra sokan érkeznek Magyarországról is. A magas színvonalú multidiszciplináris – Magyarországon kreditpontokkal elfogadott – tudományos kongresszuson való részvétel mellett lehetőség nyílik új szakmai, baráti kapcsolatokra és pihenésre a fehérhomokos Mexikói-öböl partján.

Részletes információ a kongresszusról elérhető a www.hmaa.org honlapon.

Az alábbi utazási irodák szerveznek csoportos utat a konferenciára:

- Hippocrates folyóirat, Puber Anikó, hippoc@t-online.hu, tel.: 06-1-262-2626
- BB Tours, Jeney Dóra, bibliai@hu.inter.net, tel.: 06-1-266-7666
- Az AMOSZ *Magyarországi Tagozata* és az AMOSZ *Diáktagozata* (HMAA–SAC AMOSZ – Orvostanhallgató Társaság Egyesülete) **2008. augusztus 22–24-én a Balatonfüredi Állami Szívkórházban** multidiszciplináris orvosi konferenciát szervez. A konferenciára számos előadó érkezik az Egyesült Államokból is. A konferencia díszvendége Dr Michael Cummings az amerikai dohányzásellenes kampány vezetője. Bővebb információ a www.hmaasac.extra.hu honlapon. Várom azon kollégák jelentkezését, akik a hazai dohányzásellenes kampányban részt vesznek vagy a munkájuk, kutatási területük a dohányzás káros hatásaival foglalkozik

Tagság:

- **Régi tagok:** kérjük a 2008. évi 7000 Ft tagdíjat az alábbi számlaszámra szíveskedjenek befizetni:

SOTE BARÁTI KÖR AMOSZ 10300002–20314006–70073285

- **Új tagok:** a tagdíjon felül kérjük az alábbi dokumentumokat az AMOSZ fenti címére elküldeni: kinyomtatni és kitölteni a jelentkezési lapot a www.hmaa.org honlapról; csatolni egy önéletrajzot, diploma másolatot, referenciaként egy ismerős AMOSZ tag nevét vagy két referencialevelet kollégáitól.

Buffaloi csereprogram:

- Amennyiben szívesen támogatja a Szövetség csereprogramját, amely hatodéves magyar orvostanhallgatóknak biztosít három hónapos tanulási lehetőséget a buffaloi egyetemen, a fenti számlaszámon adományokat szívesen fogadunk.

Diákszervezet:

- 2007-ben a szakmai gyakorlaton már résztvevő diákokból létrejött az Orvosszövetség öregdiák egyesülete (HMAA Student Alumni Club), hogy segítse az újoncok felkészülését a felelős és komoly munkát követelő tanulmányútra és összetartsa a régi cserediákokat. Amennyiben Ön is volt buffaloi diák vagy ismeretségi körében van, kérjük vegye fel a kapcsolatot a diákszervezettel (www.hmaasac.extra.hu)

Kérjük juttassa el ezt a levelet kollégáihoz és segítsen, hogy Magyarországon szélesebb körben megismerjék az Amerikai Magyar Orvosszövetség célkitűzését, munkáját, rendezvényeit.

Szeretettel várjuk fenti rendezvényeinken.

Tisztelettel:

Dr Bodnár Eszter
Amerikai Magyar Orvosszövetség
Magyarországi Összekötő

Budapest, 2008. január 20.

Tisztelt Címzettek!

Debreczeny Mónika vagyok a Bay Zoltan KA-tól, s én vagyok a vezetője egy most fölálló mikroszkóplabornak, amelyben lesz konfokális mikroszkóp is. Úgy szeretnénk ezt a labort kialakítani, hogy minél több szegedi kutató, egyetemi dolgozó kihasználhassa a lehetőségeit. Mielőtt a közbeszerzési pályázathoz a műszaki specifikációt megcsinálnám, fölmérném az igényeket. Ehhez kérem a segítségüket, s azt, hogy az alábbi felhívást eljuttassák a karon dolgozókhoz.

Köszönettel,
Debreczeny Mónika

Kedves egyetemi Kollégák!

A Bay Zoltán KA BAYGEN Intézete ebben az évben vásárolni szeretne egy konfokális mikroszkópot, ami nem csak a saját elképzeléseinket elégítené ki. Szívesen látunk bárkit, aki használni szeretne a mikroszkópot. Ahhoz, hogy minél szélesebb felhasználói körnek legyen ez a mikroszkóp megfelelő, szeretnénk fölmérni az igényeket. Ki milyen méréseket szeretne végezni, milyen új funkciókat látna szívesen, mi az, amit esetleg az egyetem és az SZBK meglévő konfokális mikroszkópja nem tud, de jó lenne, ha lenne? Ez a konfokális mikroszkóp egy központi labor egyik műszere lesz. Terveink szerint a laborban egy lézer mikrodisszekciós mikroszkóp is üzemelni fog. A mikroszkóp labor a Bay Zoltán KA Derkovits fasor 2. alatti épületében fog működni. A mikroszkópok hozzáférhetőségének időpontjáról a későbbiekben természetesen tájékoztatjuk Önöket. Az ötleteket a debreczeny@baygen.hu címre várjuk!

Segítségüket előre is köszönjük!

Üdvözlettel,
Dr Debreczeny Mónika

Bay Zoltan Alkalmazott Kutatási Kozalapítvány
Novenygenomikai, Human Biotechnologiai és Bioenergiai Intezet
6726 Szeged, Középfasor 41.
Levélcím: 6701 Szeged, Pf. 1281
Telefon: 62-564-976
email: debreczeny@baygen.hu

PÁLYÁZAT

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai Öregdiák Szövetsége pályázatot hirdet egyetemi diplomát szerzett kollégák és egyetemi hallgatók számára.

A pályázat témakörei:

Dr. Petri Gábor (1914–1985), a Kísérletes Sebészeti Intézet (1951–84) és az I.sz. Sebészeti Klinika (1958–81) egykori tanszékvezető egyetemi tanárának munkássága
Dr. Rózsa Zsuzsanna (1947–1988), a Gyógynövény- és Drogismereti Intézet (1971–88) egykori docensének munkássága

Formai követelmények:

A pályázatokat 2 példányban kell beküldeni és mellékelni kell CD lemezen az elektronikus formátumot is. Terjedelme maximum 60 oldal (ábrákkal, táblázatokkal, képekkel és irodalmi hivatkozásokkal együtt). További formai követelmények: A/4-es lap egyik, vagy mindkét oldalán maximum 50 sor, és legalább 2 cm margó a jobb és a bal széleknél.

A pályázatok benyújtási címe:

Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai Öregdiák Szövetsége (Szemészeti Klinika címen), 6720 Szeged, Korányi fasor 10–11.
A pályázathoz mellékelni kell egy saját névre megcímezett válaszborítékot, és ezenkívül a pályázó könnyebb elérhetőségének megadást is kérjük (telefonszám, e-mail cím).

A benyújtás határideje: 2008. október 15.

Pályázati díjak (a Makói Sanitas Bt támogatásával):

I. díj: 100000 Ft
II. díj: 50000 Ft
III. díj: 20000 Ft

A pályázatok elbírálásának eredményéről a pályázók 2008. október 31-ig értesítést kapnak. A díjak átadására előreláthatólag a 2008. november 13–15-ig hagyományosan megrendezésre kerülő „Szent-Györgyi Napok” második napján (előreláthatólag péntek délelőtt) kerül sor, amelynek pontos időpontjáról az érintetteket külön értesíteni fogjuk. További információk az Öregdiák Szövetség postai címén, a 20 9548199 telefonszámon, vagy a következő e-mail címen érhetők el: vegh@oph.t.szte.u-szeged.hu

Dr. Végh Mihály
elnök

Dr. Sahin-Tóth István
alelnök

Ember József
alelnök

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai Öregdiák Szövetségének meghívója

Kedves Egykori Diáktársaink!

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karain végzett hallgatói Öregdiák Szövetségének őszi programja a 2008. november 13–15-ig hagyományosan megrendezésre kerülő „Szent-Györgyi Napok” programjával azonosul. A „Szent-Györgyi Napok” a korábbi évekhez hasonlóan gazdag programmal várja a résztvevőket. Szeretnénk, ha a rendezvényre minél több volt diáktársunk tudna eljönni. A „Szent-Györgyi Napok” részletes programja látható lesz a Szegedi Tudományegyetem honlapján (www.u-szeged.hu), de Öregdiák Szövetségünk is tud tájékoztatást adni az akövetkező elérhetőségeken: a 6720 Szeged, Korányi fasor 10–11 postai címen, a 20 9548199 telefonszámon, vagy a vegh@opht.szote.u-szeged.hu e-mail címen.

Dr. Végh Mihály
elnök

Dr. Sahin-Tóth István
alelnök

Ember József
alelnök

Jubileumi gyémánt- és aranydiplomás gyógyszerészek, 2007

A jubileumi gyógyszerészi okleveleket – meghítt ünnepség keretében – **dr. Fülöp Ferenc** akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, dékán 2007. november 16-án adta át a Szegedi Tudományegyetem 'József Attila' Tanulmányi és Információs Központ Kongresszusi Termében (Szegeden 1947-ben 24-en és 1957-ben 50-en nyertek gyógyszerészi oklevelet).

Jubileumi gyémántoklevél elismerésben hárman részesültek:

Gelei Ildikó dr. Zalányi Sámuelné egyetemi tanulmányait 1943-ban kezdte Kolozsváron a Ferenc József Tudományegyetemen, majd Budapesten folytatta a Pázmány Péter Tudományegyetemen és 1947-ben Szegeden szerzett gyógyszerészi oklevelet. 1981-ig több szegedi pati-kában tevékenykedett beosztottként és gyógyszerértárvezetőként. Gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgát tett.

Markó Adrienne Kérészy Zoltánné gyógyszerészi diplomáját a Szegedi Tudományegyetemen szerezte 1947-ben. Évtizedeken át mint gyógyszerértárvezető tevékenykedett, megkülönböztetett figyelmet fordítva a fiatalok oktatására. Toxikológus gyógyszerészi képesítést szerzett. Szakmai munkájának elismeréseként „Kiváló Dolgozó” és „Érdemes Gyógyszerész” kitüntetésben részesült.

Matejka Ede a Szegedi Tudományegyetemen államvizsgázott 1947-ben. Diplomája megszerzése után beosztott gyógyszerészként, majd gyógyszerértárvezetőként dolgozott 1980. júliusáig, nyugdíjazásáig.

Jubileumi aranyoklevél elismerésben 25-en részesültek:

Biharvári Klára Terézia dr. Hartai Istvánné a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán 1957-ben kapott oklevelet. A Békés, majd a Baranya megyei Gyógyszertári Központban beosztott gyógyszerészként, később mint vezetőgyógyszerész dolgozott. 1989-ben nyugdíjba ment. Változó munkahelyű gyógyszerészként patikákban ma is dolgozik. 1977-ben gyógyszerellenőrzésből, 1980-ban gyógyszerellátás és gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgázott.

Bíró Mária Hara Vilmosné egyetemi tanulmányait 1957. február 9-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán fejezte be. Pályáját Békés megyében kezdte, majd Muronyban, Kecskeméten és Pécsen folytatta. 1987-től nyugdíjas, de még ma is dolgozik. „Kiváló Dolgozó” oklevél, jelvény és *Miniszteri dicséret* kitüntetésben részesült.

Dócs János pályáját Sarkadon beosztott gyógyszerészként kezdte. 1959-től 1986-ig több pati-kában vezetői beosztást látott el. 1986-tól 1992-ig a Békés megyei Gyógyszertári Központ igazgatójaként tevékenykedett nyugdíjazásáig. Hivatását békéscsabai patikájában ma is gya-korolja. Több vállalati és miniszteri kitüntetésben részesült.

Faragó Margit dr. Monostori Elemérné a Szegedi Orvostudományi Egyetemen szerzett gyógyszerészi diplomát 1957-ben. Hivatását Komáromban kezdte éjjel-nappalos gyógyszer-tárban és onnan ment nyugdíjba 1990-ben. 1980-ban szakgyógyszerészi képesítést szerzett, két alkalommal „Kiváló Munkáért” miniszteri dicséretben részesítették.

Gresz Margit Hornyák Andrásné. A diploma megszerzése után Miskolcon beosztott gyógyszerészként kezdte pályáját, később vezetőhelyettes lett. Gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszerészi képesítést szerzett. 1988-tól nyugdíjas, de részidőben ma is dolgozik. „Kiváló Dolgozó” és „Kiváló Munkáért” miniszteri kitüntetésben részesült.

Dr. Halász Katalin dr. Fischer Györgyné 1957-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet Szegeden. *Summa cum laude* doktorált orvosi biológiából. Az Orvosi Biológiai Intézet tudományos főmunkatársaként éveken át oktatott orvos- és gyógyszerészhallgatókat. Pályája során számos külföldi és hazai kongresszuson vett részt és több cikke jelent meg!

Dr. Hartai István gyógyszerészi oklevele megszerzése után Békés megyében beosztott gyógyszerészként kezdett dolgozni. Később a Gyógyszertári Központban gazdálkodási szakelőadó, szakfelügyelő, majd a gyógyszer-gazdálkodási osztály vezetője. 1974-ben a pécsi Egyetemi Gyógyszertár főgyógyszerészhelyettese, később főgyógyszerésze lett. Gyógyszer-hatástan-toxikológiából, valamint gyógyszerügyi szervezésből tett szakvizsgát. 1977-ben gyógyszerész-doktori címet szerzett.

Bencsikné Keresztessy Klára. Diplomája megszerzése után beosztott gyógyszerészként dolgozott. 1966-tól gyógyszerértárvezető majd 1970-ben megbízást kapott Győr város, fő-gyógyszerészi teendőinek ellátására és mint gyógyszerismertető is tevékenykedett. Gyógyszer-hatástanból szakvizsgázott. Ezen ismereteit adta át gyógyszerértári asszisztensképző tan-folyamokon a hallgatóknak. 1989. januárjában ment nyugdíjba.

Kilyénfalvi Ödön László egyetemi tanulmányait 1957. február 9-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán fejezte be. A Csongrád megyei Gyógyszertári Központban előbb beosztott, majd helyettesítő gyógyszerértárvezető volt. Vezetőként tevékenykedett Szegeden, aztán áthelyezéssel Ajkán, ahol nyugdíjazásáig

1995. május 1-ig, dolgozott. Közben beosztott szakfelügyelő, ill. főgyógyszereszi munkakört látott el. Gyógyszerellen-őrzésből és gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgázott.

Köhler Gábor diplomája megszerzése után a Pest megyei Gyógyszertári Központnál, később a Borsod megyei Tanács Gyógyszertári Központjában volt beosztott gyógyszerész, majd gyógyszerértároló. 1980-ban szakgyógyszereszi képesítést szerzett. Kiváló munkájáért az egészségügyi miniszter kitüntetésben részesítette. 2002-től óradíjas gyógyszerészként tevékenykedik.

Kreuter Helga dr. Tornai Mihályné 1957-ben szerzett gyógyszereszi oklevelet a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. A szegedi Kígyó Patikában kezdetben beosztott gyógyszerész, később csoportvezető és oktató gyógyszerészként működött. Saját kérésére, nyugdíjazásáig 1990-ig, a *Kossuth* Gyógyszertárban teljesített szolgálatot. Hivatását 2006-ig gyakorolta Szegeden és Keszthelyen. Gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszereszi vizsgát tett. Öt alkalommal részesítették különböző kitüntetésben.

Laluk Klára Ágnes dr. Panda Györgyné diplomája megszerzése után gyógyszereszi pályája főbb állomása Pápa és Győr volt. Dolgozott rendelőintézetben, patikában és kórházban: a magisztrális osztály vezetését, az infúziós labor analitikai és mikrobiológiai feladatait látta el. 1976 és 1981 között Algériában kórházi gyógyszerészként és laborosként dolgozott és a helyi Egészségügyi Szakiskolában is oktatott. 1989-ben vonult nyugdíjba (jubileumi diplomája postázását kérte).

Márcz Henrik Imre diplomája megszerzése után Pécsen beosztott gyógyszerészként dolgozott, majd Komlóra került az ügyeleti gyógyszerész élére. Szakvezetői és szakfelügyelői tanfolyamon szerzett képesítést. Szakvizsgát tett gyógyszerügyi szervezésből. Több évi komlói szolgálat után helyezték a Gyógyszertári Központba gyógyszerügyi szakelőadóként beosztásba. Több pécsi gyógyszerértároló is vezetett. Másodállásban a Megyei Gyermekkorház főgyógyszerészként tevékenykedett. 1986-ban ment nyugdíjba, de 2006-ig aktívan dolgozott.

Mező Magit Győr Lászlóné gyógyszereszi diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen szerzett 1957-ben. Hivatását 43 éven keresztül több megyében gyakorolta. Volt beosztott, ám patikavezetőként is tevékenykedett. Egyszer-egyszer még ma is szívesen helyettesít Tapolcán, Badacsonytomajon és Révfülöpön.

Dr. Novák Alexandra dr. Fodor Szilárdné Egyetemünkön 1957-ben kapott gyógyszereszi oklevelet. A pályáját Debrecenben kezdte, majd 30 évig a Csongrád megyei Gyógyszertári Központ alkalmazásában állt. 1989 és 1990 között a Társadalombiztosítási Igazgatóság ellenőrző főgyógyszerésze volt. 1990 októberében nyitotta meg gyógyszerértároló, ahol ma is aktívan dolgozik. 1964-ben jogi diplomát szerzett, 1978-ban szakvizsgát tett gyógyszerügyi szervezésből, 1996-ban a Közgazdaságtudományi Egyetemen egészségügyi menedzseri oklevelet nyert. Tíz évig külsős előadónaként a gyógyszerészhallgatók oktatásában is részt vett.

Pachinger Erzsébet dr. Párczen Menyhértné egyetemi tanulmányait 1957 február 9-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszereszi Szakán fejezte be. Aktív évei alatt több szegedi patikában dolgozott beosztott gyógyszerészként. 1985. decemberében ment nyugdíjba.

Pető Sándor a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán 1957. májusában szerzett diplomát. Hivatását Soltvadkerten mint beosztott és Tataháza vezetőként látta el.

1992-től Csikérián több gyógyszerértároló működött mint egyéni vállalkozó.

Remeczky Mária dr. Hartai Pálné a gyógyszerészdiploma megszerzése után Szegeden a *Dugonics* patikában kezdte munkáját. Családi kötődés miatt Nagykőrösre került, ahol 20 évig vezetőgyógyszerészként dolgozott, miközben szakgyógyszereszi végzettséget szerzett. 1983-ban ismét a szegedi *Dugonics* patikában folytatta pályáját, innen ment nyugdíjba. Ezután mint nyugdíjas 2000-ig folyamatosan dolgozott. Több alkalommal részesült „Kiváló dolgozó” elismerésben.

Surjányi József egyetemi tanulmányai befejezése után 1961-ig a szegvári gyógyszerész vezető-tőjévé nevezték ki. Pályázat útján szintén gyógyszerértároló állást kapott Zircen. 1996-ban a zirci *Szent Bernát* Patikát privatizálta, amelynek jelenleg is személyi jogos vezetője. 1975-ben a Veszprémi Vegyipari Egyetemen környezetvédelmi szakmérnöki diplomát szerzett.

Szabó Éva Ilona egyetemünkön 1957-ben kapott gyógyszereszi diplomát és beosztott gyógyszerészként dolgozott. 1966-ban oktató gyógyszerész lett. Aktív évei alatt gyógyszerismer-tető tanfolyamot vezetett, valamint gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezésből szakvizsgázott. 1988-ban nyugdíjba ment, de még ma is dolgozik patikában.

Szélinger Jenő 1957-ben szerzett gyógyszereszi diplomát Szegeden. Helyettesítő, beosztott, majd vezető beosztásban több Bács-Kiskun megyei patikában dolgozott. 1995-től személyi jogos gyógyszerészként vezeti a bajai *Szent István* gyógyszerértároló. Több miniszteri és Vörös-keresztos kitüntetést kapott. Szakmai tevékenysége elismeréseként „Pro Sanitate” díjjal tüntették ki. Az MGYT és a MGYK megyei szervezetének alapító tagja, ill. 6 évig a megyei Etikai Bizottság elnöke volt.

Tóth Ibolya Sztóján Dezsőné 1957-ben szerzett gyógyszereszi oklevelet a Szegedi Orvos-tudományi Egyetemen. Pályáját Makón kezdte, majd Szegeden folytatta. Nyírbátorban gyógyszerértárolóként dolgozott. 1975-től nyugdíjazásáig volt a Veszprém megyei Gyógyszertári Központ leltárcsoport vezetője. Gyógyszereszi szervezésből szakvizsgázott. Kétszer kapott „Kiváló Munkáért” kitüntetést és egyszer *Miniszteri dicséretet*.

Varga Ilona Ágoston István Györgyné a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán államvizsgázott 1957-ben. A csanádpalotai gyógyszerértárolóba került beosztott gyógyszerésznek, majd 1962-ben a patika vezetőjének nevezték ki. 1982-től Budapesten a *Mediventura* gyógyszerértárolóban dolgozik, jelenleg is napi 6 órában mint nyugdíjas gyógyszerész.

Vágó Mária Kőhegyi Tamásné az egyetem elvégzése után egy kecskeméti gyógyszerértárolóba beosztottként dolgozott 7 évig. Pályáját Budapesten folytatta, előbb a Boráros téri majd a Mester utcai gyógyszerértároló laborvezető szakgyógyszerésze volt 1988-ig, nyugdíjazásáig. Két alkalommal „Kiváló Dolgozó” kitüntetésben részesült. Gyógyszerellátás és gyógyszerügyi szervezésből szakgyógyszereszi képesítést szerzett. 1993 és 2002 között a *Szent Hubertus* patika vezetője volt. Ezt követően részmunkaidőben dolgozott 2007 januárjáig.

Zubek Éva dr. Újházy Andrásné a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Szakán 1957-ben szerzett oklevelet. Munkáját mindig hivatásának tekintette. Több gyógyszerértárolóban működött. Jubileumi diplomáját postai úton kívánja átvenni.

Kata Mihály

**DERMATOLÓGIA
ALLERGOLÓGIA**

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Centrum

Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika

Allergia-kutatás és nyílt nap

Sajtó-háttéranyag, 2008. február 8.

Európában már napjainkban is a lakosság harmada allergiás, de az előrejelzések szerint 2020-ra minden második európai szenved majd valamilyen allergiás megbetegedésben. Az utóbbi negyed században megkétszereződött az allergiások száma. *A különféle allergiás megbetegedések minden korosztályt érintenek, és sajnos a klinikai tünetek az évek során fokozatosan romlanak, illetve egyéb betegségek is társulhatnak hozzá, így például a pollenallergiások egyharmadánál idővel asthma bronchiale is kialakulhat.*

Az allergiás tünetek megjelenése nagyon változatos. A leggyakoribbak a légúti allergiák, ezeket követik a bőrallergiák (a fémérzékenység, az ekcémák, valamint a csalánkiütések), majd a szem különféle allergiás folyamatai, és egyre többeket érintenek a táplálék- és gyógyszerallergiák.

A Szegedi Tudományegyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikája hosszú évek óta nemcsak gyógyító tevékenységével, de kutatómunkájával is aktív szerepet vállal a lakosság harminc százalékát érintő allergiás megbetegedések elleni harcban.

A klinikán több évtizedes hagyománya van a vérből elvégezhető laboratóriumi vizsgálatoknak, amelyek segítenek az allergiában szenvedő betegeknek az allergiát okozó növényi és állati komponensek, ételek, gyógyszerek azonosításában. A vizsgálatokról honlapjukon, a www.dermall.hu-n tájékozódhatnak az érdeklődők.

A klinikán folyó kutatások egy része is az allergiás megbetegedésekkel kapcsolatos, a betegség kialakulására hajlamosító gének vizsgálatával a betegség örökletes hátterét kutatják. Ezen túlmenően, a rhinitis allergica (szénanátha) kezelésére számos országban szabadalommal védett, új fényterápiás eljárást (Rhinolight®) fejlesztettek ki. Az allergiában szenvedők egyre nagyobb hányadát érintő problémával kapcsolatban jelenleg is folynak kutatások a klinikán. Az egyik vizsgálat arra irányul, hogyan lehetne védőoltással megelőzni az allergiás tünetek kialakulását.

Az allergiás megbetegedések hátteréről, kezelési lehetőségeiről sokszor még az érintettek is csak minimális ismeretekkel rendelkeznek. Ezért határozott úgy a Szegedi Tudományegyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikájának vezetése, hogy – még a legtöbbször érintő pollenszezon előtt – ingyenes szűréssel egybekötött Nyílt napot rendez mindazon érdeklődőknek, akik többet szeretnének tudni a sokszor a mindennapjaikat megkeserítő betegségről.

A 2008. február 23-án, szombaton, a Korányi fasor 6. alatt, az SZTE Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikáján rendezendő Allergianapon, délelőtt 9.30-tól az allergiával kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat és a mindennapokban is hasznosítható gyakorlati tanácsokat a szakemberek öt előadás keretében osztják meg az érdeklődőkkel. *A rendezvény során átfogó képet kapnak a hallgatók a leggyakoribb környezeti allergénekről, az élelmiszer- és légúti allergiákról, valamint az allergiás megbetegedések pszichés hátteréről is.*

Az előadásokkal egy időben teljesen térítésmentes allergiaszűrést biztosítanak a programra ellátogatóknak (ez azt jelenti, hogy vizitdíjat sem kell fizetnie annak, aki a Nyílt napon vesz részt a vizsgálaton). A Nyílt nap vendégeit büfével várják.

Allergia-kutatás és nyílt nap

Sajtó-háttéranyag, 2008. február 8.

A „ComplexDis” kutatási projekt

Az Európai Unió FP VI keretprogramja által finanszírozott, 8 európai és 1 tengerentúli partner-egyetem által létrehozott „ComplexDis” kutatási projekt az allergiás szénanáthát tanulmányozza egy magyar származású fizikus elmélete alapján. Ez a kutatás hozzájárulhat az allergiában szenvedők egyénre szabott terápiás lehetőségeinek kialakításához. Ehhez kapcsolódóan a Szegedi Egyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikája az egyik fő betegvizsgáló és DNS-mintagyűjtő központ szerepét látja el. A „ComplexDis” kutatási projekt keretében a kutatók ez év januárja és októbere között 400, pollenallergiában szenvedő szénanáthás betegről és ugyanannyi egészséges önkéntes kontrollról vesznek vérmintát a vizsgálatokhoz.

A kutatás háttere

Barabási Albert-László magyar származású fizikus, jelenleg az Egyesült Államokban dolgozó világhírű hálózatkutató professzor kutatócsoportja 1999–2000-ben két alapvető tanulmányt publikált a világ egyik legtekintélyesebb tudományos magazinjában, a *Naturben*. Ezek szerint a hálózatok, akár olyan összetett rendszerek is, mint a társadalom vagy a sejtek kémiai anyagai, esetleg a honlapokat összekötő URL-ek, nem véletlenszerűen rendeződnek, mint azt régebben gondolták.

Ezt a fajta hálózatot Barabásiék skálafüggetlen hálózatnak nevezték el. Az internet térbeli szerkezetéről készült grafikájuk egyértelműen alátámasztotta az elméletet: egyes hálózati pontok „népszerűsége” jóval nagyobb a többinél, így ezek sokkal több kapcsolattal rendelkeznek. Azóta a skálafüggetlen hálózatok elvét más bonyolult rendszerek vizsgálatában is sikerrel alkalmazzák. A világgazdaságban

hasonló szereppel bírnak egyes „nagy” cégek, melyeket számtalan kapcsolat fűz kisebb cégekhez, de ilyen összetett hálózatokat mutattak ki az élő sejtekben is.

A genetikai kölcsönhatások is skálafüggetlen rendszereket alkotnak?

Hasonlóan összetett rendszereknek tekinthetők az úgynevezett „komplex betegségek” is, mint például az elhízás, a magas vérnyomás – vagy az allergiák. Mindezek létrejöttében a környezeti tényezők mellett számos gén egymásra hatása is szerepet játszhat, akárcsak az adott betegségben belüli egyéni különbségekben. Az eddigi megfigyelések valószínűsítik, hogy a mindezek hátterében szerepet játszható genetikai kölcsönhatások is skálafüggetlen rendszereket alkotnak.

Matematikai modellezéssel tehát várhatóan kijelölhetők azok a csomópontbeli gének, melyek kulcs-szerepet játszhathatnak az adott betegség kialakulásában vagy a betegek közötti egyedi különbségekben, a betegség lefolyását, a gyógyszerek hatását tekintve.

In memoriam

Bara Dénes dr. (1925–2008)

2008. április 16-án, hosszan tartó, súlyos betegségben elhunyt Bara (1961-ig Bachrach) Dénes, a Szegedi Tudományegyetem Pathológiai Intézetének nyugalmazott egyetemi tanára. Budapesten született, a Barcsay Gimnáziumban érettségizett. Budán még dörögtek a fegyverek, amikor útra kelt barátjával, Klein Györggyel, aki azóta nemzetközi tekintélyt szerzett, Svédországban, a Nobel díj bizottságban tevékenykedik, hogy 1945 első napjaiban elkezdhesse orvosegyetemi tanulmányait a Szegeden már működő egyetemen. 1950-ben avatták orvosdoktorrá.

Egyetemi hallgatóként 1947-ben kezdett dolgozni a Korpássy Béla professzor vezetése alatt álló Pathológiai Intézetben, ahol 1963-ban docensi, 1970-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. Korpássy professzor tragikus halála után rövid ideig megbízott tanszékvezető volt. 1985-ben nyugdíjba vonult, 1991-ben professor emeritusnak választották. Tagja volt a Magyar Pathologusok Társaságának, a Korányi Sándor Társaságnak, a Society of European Comparative Endocrinologists-nek és az International Academy of Pathology-nak.

A Pathológiai Intézetben Korpássy professzor irányítása alatt három irányú munkát végzett (oktatás, rutin diagnosztika, tudományos munka). A szívügye a tudományos kutatómunka volt. Tudományos kíváncsisága már egyetemi hallgató korában kiütközött. Ettől hajtván, az irodalom olvasása során merült fel első kutatómunkájának ötlete, amibe a Pathológiai Intézetből bevonta Kovács Kálmánt, és elnyerve Hetényi professzor, a Belklinika igazgatójának a támogatását is, a Belklinika kutatóival (Varró Vince, Oláh Ferenc) együtt végezte kutyakísérleteit. Picrotoxinnal a várt gyomorelváltozások helyett az agyalapon és a hypophysisben colloid-gyöngyök megjelenését észlelte. Ezekben a magyar származású, Amerikában élő Gömöri György által leírt egyik hisztokémiai módszerrel kimutatta, hogy az idegsejtek által termelt hormonokról, az antidiuretikus (vizeletgátló) anyagról volt szó.

Az agyalap elülső részében ilyen antidiuretikus hormonok raktárát ismerték fel, aminek a mennyiségét kísérletesen változtathatónak találták. E megfigyelései lényeges szerepet játszottak abban, hogy azóta világszerte az idegsejtekben termelt számtalan anyagot fedeztek fel (neuroszekréció). A Belklinikával közös munkáról az 1951-es szegedi pathologus nagygyűlésen számoltak be.

A Pathológiai Intézetben, Korpássy professzorral együtt folytatott munkában a kutyakísérleteket az egyszerűbb, nagyszámú állatot felhasználó patkánykísérletek váltották fel. Ebbe a kísérletsorozatba számos fiatal pathologus kutatót szerveztek be, ennek során látástól vakulásig tartó, különlegesen intenzív kutatómunka folyt az ötvenes évek elején. A különlegesen lelkes csapat munkája eredményéről Budapesten, az ún. kis-kongresszuson számoltak be. Később a munkatársak részben cserélődtek. Köszei Bélával együtt írta le az antidiuretikus anyag termelésének szekréciós ciklusát. Ez az agyalapi nagy idegsejtekben észlelhető, a központokat könnyen tudták aktiválni a vér ozmotikus nyomásának emelése segítségével, kísérletes dehidrációval. Később más fiatalokat vont be a kutatásaiba, így László Arankát, Skaliczki Józsefet, Bozóki Bélát.

Az említett kutatási eredmények alapján Bara Dénes elsőként készítette el Szegeden a kandidátusi értekezését, de a Forradalom miatt 1956 helyett csak 1957-ben tudta megvédeni. Így is az első kettő egyike volt, akivel – Alföldi Lajossal együtt – Szegeden átvethette a kandidátusi oklevelet. Ezután Benoit professzor meghívása alapján elnyerte a CNRS 14 hónapos tanulmányi ösztöndíját, a College de France-ba, 1958–59-ben. Párizsban, a Bois des Boulognes-i laboratóriumban, amelyben annakidején Voronoff végezte fiatalító kísérleteit, folytatta kísérleti kutatásait, amelyek során a köztiagyagokat roncsoló károsítás eltüntette mind az agyalapról, mind a hypophysis ideglebenyéből a neuroszekrétumot. A párizsi tanulmányút természetesen nemcsak a kutatások továbbfejlesztését szolgálta. Igen szorgalmas

kutató munkája mellett alkalma nyílt a színes, változatos párizsi élet megismerésére is, ahol elég hosszú ideig együtt lehetett feleségével, majd szegedi tanítómesterével, Korpássy professzorral is. A párizsi meghívás időpontjában franciául még nem tudott. Az út realizálása egy évbe telt. Ez alatt reggelenként nagy szorgalommal megtanult franciául, amit Párizsban az ösztöndíjhoz tartozó nyelvtanfolyamon tökéletesített.

Párizsi tapasztalatairól hivatalos beszámolóit és főleg a gyakori elbeszélései során intézeti munkatársai, barátai is részletes tudomást szereztek, szinte benne éltek a lüktető párizsi életben, mintha saját maguk is ott lettek volna. Figyelme minden részletre, de főleg a lényegre terjedt ki, színes elbeszélőkészséggel remekül elő tudta adni élményeit. A szegedi Pathológiai Intézet tagjai ebben a Korpássy-időszakban igen szoros, személyes baráti viszonyban álltak egymással, nagyon sok közös programon vettek részt, az akkoriban elterjedő gramofonlemez-hallgatástól, a futballmeccsre járáson keresztül a budapesti és más vidéki kongresszuson való részvételhez csatlakozó szórakoztató programokig. Érdeklődése, műveltsége nagyon sokoldalú volt. Nem véletlen, hogy a Pathológiai Intézetbe kerülése idején Sinclair Lewis Arrowsmith című regénye volt a kedvenc olvasmánya, amely egy kutató orvosról szól. 1945 telén a keserves vonatutazáson Szeged felé Klein Györggyel a nyugatos költöket szavalták egymásnak.

Április 25-én, pénteken temették, a szegedi Belvárosi temetőben. Feleségével, Dr. Szabó Éva nyugalmazott egyetemi docenssel, családjával, gyászában együtt érzünk.

Emlékét megőrzi és szomorúan búcsúzik elhunyt tanárától a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara, Tanácsa és a Pathológiai Intézet.

Dr. Ormos Jenő prof. emeritus

In memoriam
Dr. Domonkos Jenő emeritus professzor

Fájdalmas veszteség érte a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karát Dr. Domonkos Jenő emeritus professzor halálával, aki tevékeny életének munkás éveit diplomájának 1946-ban történt megszerzése óta, 2008. január 15-én bekövetkezett haláláig, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Ideg- és Elmekegészségügyi Klinikájában, majd átszervezés következtében az ideg- és elmekegészségügyi szétválásakor, a Pszichiátriai Klinikán töltötte. Szegeden született 1921-ben, iskoláit itt végezte és itt szerzett vegyész diplomát. Gyakornokként került 1947-ben a SZOTE Ideg- és Elmekegészségügyi Klinikára főkegészségügyi Intézetébe, ahol 1960-tól egyetemi docensként, majd 1979-től egyetemi tanárként dolgozott. Nyugdíjba vonulása után sem szakadt el az Intézetétől, ahol oly sok éven keresztül a klinikai és kutató laboratóriumok vezetője volt, segítségére és tanácsaira továbbra is számíthattunk. Tudományos tevékenysége a Szent-Györgyi Albert által elkezdett tónusos és tetanus izmok anyagcseréjének és ionháztartásának összehasonlító vizsgálatára fókuszálódott és ezzel összefüggésben különböző izombetegségek hátterének vizsgálatával szerzett magának szakmai elismerést. Makacs lelkiismeretességgel dolgozott a kétféle izom alapvető működésének tisztázásán. Kandidátusi értekezését is ebből a témakörből készítette 1965-ben. Tudományos eredményeit számos hazai és rangos nemzetközi folyóiratban publikálta, dolgozatainak száma meghaladja a nyolcvanat. Pályájának korai éveiben, kreativitását kihasználva, pótolhatatlan laboratóriumi eszközöket szerkesztett és tervezett,

melyek az Intézet akkori munkájához elengedhetetlenül szükségesek voltak. Meg kell emlékeznünk arról a sokirányú tevékenységről is, amelyet az Új Klinikai épület tervezésében és beruházásában, majd pedig az épület átadását követően a laboratóriumok működésének beindításában végzett. Mint a klinikai laboratórium vezetője, a laboratóriumi diagnosztika fejlődésével folyamatosan lépést tartott és kiváló minőségű klinikai diagnosztikai laboratóriumot szervezett. Az Egyetem érdekeit szolgáló sokrétű társadalmi tevékenységet folytatott, így éveken keresztül tagja volt a SZOTE Tudományos Bizottságának, valamint elnöke volt a SZOTE Műszerügyi Albizottságának. Ahhoz a generációhoz tartozott, aki az Egyetem érdekében végzett munkát nem foglalkozásnak tekintette, hanem életformának és hivatásnak. A tudományos kutatómunka élete centrális és szerves része volt, amelyhez családjá megértő háttérrel biztosított. Munkatársaival kitűnő viszonyt tudott kialakítani, megbízható és segítőkész ember volt, akinek tapasztalatait, tudását és tárgyilagosságát sokáig nélkülözni fogjuk. Mindenki, aki ismerte, emlékének kegyelettel őriz meg. Dr. Domonkos Jenő emeritus professzor temetésére 2008. január 25-én került sor a Belvárosi temetőben. Elhunyt professzorunk emlékét tanár- és oktatótársai, tanítványai és a Kar megőrzi.

SZTE Általános Orvostudományi Kar Tanácsa

In memoriam
Dr. Heinerne Dr. Mazareán Hortenzia

2007 december 5-én, 75 éves korában elhunyt Dr. Heinerne Dr. Mazareán Hortenzia a Biokémiai Intézet volt oktatója. 1956-ban szerzett orvosi diplomát, majd ezt követően az Intézetben dolgozott egészen 1985-ös nyugállományba vonulásáig. Munkássága a biokémia oktatás, kutatás önállóvá válásának éveire esett karunkon. A szövettenyésztés az enzimanalitika módszereinek bevezetésével, az orvosi diagnosztikus gondolkodásmód, problématalálás meghonosításával az oktatásban maradandóan hozzájárult Intézetünk arculatának alakításához. Mint a tudományos diákkör vezető oktatója kiemelkedően sikeres munkát végzett az érdeklődő hallgatók korai felismerése, motiválása, önálló munkára és az eredmények közzétételére való serkentése terén. Tanítványai közül többen intézet-, klinikavezetőként, kórházi főorvosként máig a kutatói pályán, avagy annak közelében maradtak, érték el sikereket.

Az Intézet oktatási felelőseként, derűs de szigorúan következetes egyénisége elismerést és tiszteletet vívott ki személye és oktatott tárgya iránt.

Emlékét tisztelettel megőrizzük.

Volt tanítványai és a Biokémiai Intézet munkatársai

SZOTE Hírek

SZOTE Hírek

SZOTE Hírek

SZOTE Hírek

Magyar kutatók publikációja a *Nature Genetics*-ben

A Bosztoni Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem magyar kutatói (Sahin-Tóth Miklós, Szmola Richárd illetve Hegyi Péter, Ózsvári Béla) nemzetközi kollaboráció keretében kiemelkedő tudományos megfigyelést tettek krónikus hasnyálmirigy gyulladásban szenvedő betegeken, mely a **Nature Genetics** újság 2008 januári számában került publikálásra (IF: 24.146). A kutatók két, eddig ismeretlen génmutációt fedeztek fel a betegek CTSC génjében, amelyek károsítják a kimotripszin C nevű emésztőenzim aktivitását illetve termelését. Tekintettel arra, hogy ez az enzim védő szerepet játszik a hasnyálmirigyben, a funkcióvesztést okozó mutációk megnövelik a hasnyálmirigy gyulladás kialakulásának lehetőségét. (Nat Genet. 2008 Jan;40(1):78–82. Epub 2007 Dec 2.)

A Magyar Kardiológusok társasága Aritmia és Pacemaker Munkacsoportja **Dr. Varró Andrásnak**, a Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet igazgató-professzorának a szívelektrofiziológia és aritmológia területén végzett munkásságának elismeréseképpen *Honoris Causa Szívelektrofiziológus* címet adományozott.

Azt MKT és Pacemaker Munkacsoportja indoklása szerint Honoris Causa Szívelektrofiziológus címet adományoz azoknak a kutatóknak és klinikusoknak, akik a szívelektrofiziológia és aritmológia területénkiemelkedő munkát végeztek, illetve e terület hazai fejlődéséhez, lehetőségeinek bővítéséhez jelentős mértékben hozzájárultak.

Az oklevél átadására ünnepélyes tudományos ülés keretében került sor ez év május 23-án a MTA székházában.

Dr. Varró Andrást, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet igazgató-professzorát 2008. június 1-től az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) Élettudományok Kollégiumának tagjává választották. Dr. Varró András professzornak a hazai alapkutatások szempontjából fontos megbízatása 3 évre szól.

Dr. Rakonczay Zoltán, az I. sz. Belgyógyászati Klinika tudományos munkatársa, Nycomed Gasztroenterológia Publikációs Díjban részesült a Gut folyóiratban (impakt faktor: 9,002) 2007-ben közlésre elfogadott "The role of NF- κ B activation in the pathogenesis of acute pancreatitis" című közleményéért.

Nagy megtiszteltetés érte a Szegedi Tudományegyetemet. **Dr. Hegyi Péter** az SZTE I. sz. Belgyógyászati Klinika tudományos főmunkatársát, az **Európai Hasnyálmirigy Társaság** (European Pancreatic Club – EPC) **elnökévé** választották. Ezzel Szeged, illetve a Szegedi Tudományegyetem (Szeged) kapta meg a jogot az EPC 2009. évi kongresszusának (kb. 500 fő) megrendezésére. www.epc2009.hu.

A választáson két elnökjelölt volt Prof. Walter Halang (University of Magdeburg) és a 35 éves Dr. Hegyi Péter. A szegedi fiatal kutató titkos szavazás után a szavazatok több mint 2/3-át kapta, ezzel imponáló fölénnyel győzte le riválisát. A Társaság történetében messze Dr. Hegyi Péter a legfiatalabb elnök, elődjei általában 50 év felettiek voltak. A siker azért is kiemelendő, mert az EPC-nek utoljára 1988-ban Prof. Papp Miklós személyében volt magyar elnöke <http://www.e-p-c.org/previousmeet.html>.

A SZTE ÁOK Sebészeti Műtéttani Intézet által koordinált „Gyakorlati képzés és készségfejlesztés az egészségügyi felsőoktatásban” című, 2 éves futamidejű pályázat sikeresen befejeződött. Az 59.9 millió forint szerződés-összegű ROP–3.3.1-2008–02–0001/34. pályázat pénzügyi és szakmai zárása megtörtént, az irányító hatóság mindkét beszámolót teljes egészében elfogadta.

A pályázat fő eredményei közül kiemelendő az orvostudományi gyakorlati képzési paletta jelentős bővülése, a „Skills Laboratórium” kialakítása 12 db számítógépes oktatási munkaállomással, valamint a Magyarországon egyedülálló, számítógépes, szimulációs oktatási rendszerek működtetése. A képzést sikeresen befejezettek száma (általános orvos és fogorvos, angol és magyar évfolyamok) 904 fő volt. A tananyagfejlesztés és kivitelezés során új tananyagok és tankönyvek készültek (magyar és angol nyelven), a „Sebészeti műtéttan”, „Gyakorlati orvosi ismeretek, monitorozás”, „Haladó orvosi ismeretek, haladó műtéttan”, valamint a „Mikrosebészet” kurzusokat teljesítő magyar és angol nyelvű hallgatók az elkészült tankönyveket ingyenesen kapják kézhez (a létszámok alakulásától függően, várhatóan a 2008/09 tanév végéig).

A ROP program továbbfejlesztését jelenti a 2007/08 tanévben induló és jelenleg megvalósulási fázisba kerülő Interreg III/A program, melynek keretében a Temesvári Egyetem diákjai (mindeddig 25 hallgató) a fenti tanmenethez kapcsolódó elméleti anyagot angol nyelven, on-line, az időközben létrehozott távoktatási rendszer segítségével a partner intézményben hallgatják, míg a kurzusok gyakorlati részét a Sebészeti Műtéttani Intézet „Skills Laboratóriumában” teljesítik.

Köszönettel,

Dr. Boros Mihály
tanszékvezető egyetemi tanár

Szeged, 2008. január 30.

Köszönetnyilvánítás

Az SZTE Szent-Györgyi Albert Baráti Kör köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a 2006. évi személyi jövedelemadójuk 1%-val támogatták az egyesületet. Az APEH 147.193 Ft-ot utalt át a Baráti Kör számlájára, amit az egyesület a működésével kapcsolatos kiadásainak fedezetéül használ. (Posta, banki eljárási díj, terem-bér, nyomda, valamint egyéb adminisztrációval kapcsolatos anyagokra.)

Szeged, 2007. november 29.

Prof. emer. Dr. Csillik Bertalan
a Baráti Kör elnöke

2008

ÁOK Sportközpont (SZOTE Sportpálya) Klinikapark

*Nyitva tartás: április 1-től október 31-ig 8:00–20.00 Pénteken: 8:00–22:00
Munkaszüneti és ünnepnapokon is.*

Szabadidősport:

Hallgatók és dolgozók, illetve családtagjaik részére kedvező áron

5 db salakos tenispálya
1 db salakos kézilabdapálya
2 db aszfaltozott kézilabdapálya
1 db aszfaltozott kosárlabdapálya
2 db gyakorló kosárpálánk
2 db teniszfal
1 db füves röplabdapálya
Bográcsozás, szalonnasütés stb.

Tanrendi oktatási célú pályahasználat ingyenes.

Előre bejelentett egyetemi rendezvény ingyenes (pl.: HÖK Kispályás Labdarúgó Kupa, SZEFEHE Napok, Intézeti Sportnap, Kollégiumi Kupa stb.)

A sportpályákat csak jogosultságot igazoló kártyával lehet igénybe venni.

Kérésre ezeket a kártyákat be kell mutatni.

Ellenőrzésre jogosultak:

A sportpálya dolgozói, oktatók és a rendészet munkatársai.

Szolgáltatások:

Pályahasználat, öltöző, WC, tusoló használata, sportszerkölcsonzés.

Sportkártya éves díja: 1000 Ft

Megvásárolható a gondnoki irodában.

Kispályás foci, kézilabda, kosárlabda

Pályafoglalás: 1000 Ft

Világítás zseton: 600 Ft

Salakos kézilabdapálya használati díja:

Napközben: 100 Ft/fő (minimum 1000 Ft)/óra

Este: 200 Ft/fő (minimum 2000 Ft) világítással, felügyelettel/óra

SZOTE Tenispályák használati díjai**SZOTE oktatók és dolgozók, valamint 18 éven aluli hozzátartozók részére**

Napijegy	1 óra	800 Ft/pálya
Bérlet	10 óra	6.400 Ft/pálya
Bérlet	20 óra	11.400 Ft/pálya
Bérlet	30 óra	16.200 Ft/pálya
Bérlet	40 óra	19.100 Ft/pálya
Bérlet	50 óra	22.200 Ft/pálya

SZOTE hallgatók

Napijegy	1 óra	600 Ft/pálya
Bérlet	10 óra	4.800 Ft/pálya

SZTE oktatók és dolgozók, valamint 18 éven aluli hozzátartozók részére

Napijegy	1 óra	950 Ft/pálya
Bérlet	10 óra	8.000 Ft/pálya
Bérlet	20 óra	15.000 Ft/pálya
Bérlet	30 óra	21.000 Ft/pálya
Bérlet	40 óra	26.400 Ft/pálya
Bérlet	50 óra	31.800 Ft/pálya

SZTE hallgatók

Napijegy	1 óra	700 Ft/pálya
Bérlet	10 óra	5.400 Ft/pálya

Külsős

Napijegy	1 óra	1.200 Ft/pálya
Bérlet	10 óra	9.600 Ft/pálya
Bérlet	20 óra	18.000 Ft/pálya
Bérlet	30 óra	26.400 Ft/pálya
Bérlet	40 óra	33.120 Ft/pálya
Bérlet	50 óra	40.000 Ft/pálya

Oktatói bérlet	50 óra (8.00–16.00 óráig)	50.000 Ft/pálya
	50 óra (8.00–12.00 óráig)	35.000 Ft/pálya
	1 óra (16.00 óra után)	1.200 Ft/pálya

Világítás: A három pálya egyidejű világítása 1.200 Ft/óra.

Teniszütő húrozás

Teniszütő húrozás: 1.000 Ft
Húrral: 1.800 Ft-tól

Vízi sporteszközök

2 személyes kajak (hallgató)	1.000 Ft/nap
2 személyes kajak (dolgozó)	2.000 Ft/nap
4 személyes kenu (hallgató)	2.000 Ft/nap
4 személyes kenu (dolgozó)	3.000 Ft/nap

Sízsertár

Kölcsönző és szerviz: december 15-től március 15-ig

Hétfő, Szerda, Péntek: 14.00–18.00

Hagyományos sífelszerelés (léc, cipő, bot)	4.000 Ft/hét	3.000 Ft/hétvége
Carving sífelszerelés (léc, cipő, bot)	7.000 Ft/hét	5.000 Ft/hétvége
Sibox	5.000 Ft/hét	800 Ft/nap
Gyermek védősisak	1.000 Ft/hét	250 Ft/nap
GYERMEKKEDVEZMÉNY		
Hagyományos sífelszerelés 140 cm alatt	3.000 Ft/hét	2.500 Ft/hétvége
Carving sífelszerelés 130 cm alatt	5.000 Ft/hét	4.000 Ft/hétvége

Élezés-vaxolás: 1.000 Ft
Középszerviz: 1.800 Ft
Nagyszerviz: 2.500 Ft

Telefon: Hajdu István 06-70/258-89-43
Teniszpálya
Sportszertár 06-62/545-737

Június 16-tól 8.00–12.00 óráig (2x5 nap) a SZOTE Sportpályán
Ingyenes sportfoglalkozást tartunk (tenisz, labdarúgás) testnevelés szakos hallgatók vezetésével a Klinikai Központ dolgozói, 14 év alatti gyermekei részére.
Jelentkezni lehet az 57-37-es telefonszámon Hajdu Istvánnál.

Olvasóink figyelmébe!

Ha cikket, információt kíván közölni, a következő e-mail címek egyikére küldheti:

barat@recof.szote.u-szeged.hu

mdomokos@bibl.u-szeged.hu

traser@t-online.hu

*Kiadja: **prof. dr. Benedek György**
az Általános Orvostudományi Kar dékánja
prof. dr. Fülöp Ferenc
a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja
prof. dr. Nagy Katalin
a Fogorvostudományi Kar dékánja
prof. dr. Pál Attila
a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ elnöke
Felelős szerkesztő: **Tráser László**
Munkatársak: **Domokosné Halász Margit, Varga György***